

13729 - Şaban ayının tümünü oruç tutmak mustehap mı?

Soru

Sünnet olan, Şaban ayının tümünü oruç tutmak mı?

Detaylı cevap

Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem'den rivayet edildiğine göre Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem Şaban'ın tümünü tutardı.

Um Seleme radiyallahu anha'dan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir: " Ben Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem'in iki ay ardarda tuttuğunu görmedim. Ancak Şaban'ı Ramazan'la birleştirirdi. [1] Ebu Davud'un rivayetinde ise: Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem Şaban hariç senenin hiç bir ayını tamamen tutmazdı. Nitekim Şaban'ı Ramazan'la birleştirirdi.[2]

Bu hadisin zahirine göre Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem Şaban ayının tümünü tutardı.

Ancak başka bir rivayette Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem Şaban ayının azı hariç gerisini tutardı.

İmam Muslim'in rivayetine göre; Ebu Seleme radiyallahu anhu, Aişe radiyallahu anha'dan Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem'in orucunu sorduğunda Aişe radiyallahu anhu şöyle cevap verdi: "O oruç tutardı taki sürekli oruç tuttuğunu söyledik, bazen iftar ederdi taki sürekli iftar ettiğini söyledik. Şaban ayında oruç tuttuğu kadar hiç bir ayda bu kadar oruç tuttuğunu görmedim. Şaban ayının tümünü tutardı. Bazen azı hariç tümünü tutardı." [3]

Alimler bu iki hadis arasını birleştirme konusunda ihtilafa düşmüşler:

Bazı alimlere göre bu zamana göre değişmektedir. Bazı senelerde Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem Şaban ayının tümünde oruç tutmuş, bazı senelerde ise azı hariç gerisini tutmuş. İbn Baz bu görüştedir.[4]

Diğer alimlere göre Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem Ramazan hariç hiç bir ayın tümünü oruçla geçirmemiştir. Bunu üzerine Um Selemenin hadisini; Şaban'ı azı hariç geri kalanı tutardı hadisi kapsamında yorumlamışlar. Zira dil bilgisinde böyle bir tabir kullanılmaktadır. Yani bir kişi ayın çoğunu tutmuşsa ayın tümünü tuttu denilebilir.

El Hafiz rahimehullah şöyle dedi: Aişe radiyallahu anha'nın hadisi, Um Seleme'nin hadisinden amacı açıklamaktadır. Bundan kasıt ayın büyük bölümünü tutardı. Tirmizi, ibn Mubarekten şöyle aktarmıştır: Arap dilinde bir kişi bir ayın çoğunu tutmuşsa ayın tümünü tuttu denilebilir.

El Tibi şöyle dedi: Şaban ayı orucu Ramazan ayı gibi farz olduğu anlaşılmasın

Diye bazen Şaban ayının tümünü tutar bazen de çoğunu tutardı, anlamında yorumlanır.

Daha sonra el Hafiz şöyle dedi: doğru olan birinci görüştür.

Yani Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem Şaban ayını tümünü tutmazdı. Bunun üzerine Muslim'in Aişe radiyallahu anha'dan rivayet ettiğine göre şöyle demiştir: "Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem'in bir gecede Kur'an-ın tümünü okuduğunu, sabaha kadar geceyi namazla geçirdiğini ve Ramazan ayı hariç bir ayın tümünü oruçla geçirdiğini bilmiyorum.

İbn Abbas radiyallahu anhuma'dan rivayet edildiğine göre şöyle dedi: Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem Ramazan ayı hariç hiç bir ayın tümünü tutmamıştır. [5]

El Sindi Um Seleme hadisin şerhinde şöyle dedi: "Şaban'ı Ramazan'la birleştirirdi" sözün görünüşü, Şaban ayının tümünü tutardı. Ancak bunun aksini ispatlayan rivayetler vardır. Böylece çoğunu tutardı anlamında olup onu Ramazan ayıyla birleştirirdi.

Şayet Şaban ayında fazla oruç tutmanın hikmeti nedir? Diye sorulursa.

Cevap:

El Hafiz şöyle dedi: birincisi; Useme bin Zeyd radiyallahu anhu'dan rivayet edildiğine göre şöyle dedi: Ey Allah'ın peygamberi! Ben sizi Şaban ayında oruç tuttuğunuz kadar başka bir ayda tuttuğunuzu görmedim. Diye söylediğimde; Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem

şöyle dedi: "O insanların ondan gafil oldukları Recep ve Ramazan arasındaki aydır. Amellerin alemlerin rabbi olan Allah'a ulaştırıldığı aydır. Ben amelim Allah'a ulaştırılırken oruçlu olmayı seviyorum"[6]

En iyisini Allah bilir.

[1] İmam Ahmed 26022, Ebu Davud 2336, Nesai 2175, İbn Mace 1648

[2] Elbansi sahih demiştir. Ebu Davud 2048

[3] Muslim 1156

[4] Mecmu Fetava İbn Baz 15/416

[5] Buhari 1971, Muslim 1157

[6] Elbani Hasen demiştir. Sahih Nesahi 2221